

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЕКОНОМІКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

УДК 339.74(510)

В.В. Дергачова

В.Я. Голюк

О.М. Згуровський

**НАСЛІДКИ ДЕВАЛЬВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КИТАЮ ДЛЯ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ США І КИТАЮ**

У статті проаналізовано валютний аспект нинішньої торговельної війни США та Китаю. Розглянуто передумови конфлікту та наслідки девальваційної політики як для американської та китайської економік, так і для світового господарства в цілому. Визначено ймовірність повторення сценарію «Plaza Accord-1985» у нинішніх умовах та перспективи подальшого розгортання конфлікту.

Ключові слова: валютний курс, девальвація, торговельна війна, Plaza Accord, інвестиції.

DOI 10.34079/2226-2822-2019-9-17-41-48

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть китайська економіка, і зокрема її експортний сектор, бурхливо розвивається, захоплюючи ринки, що колись належали розвинутих країнам (у тому числі США), причому йдеться як про зовнішні, так і про внутрішні ринки. Вважається, що США нині є основним об'єктом експортної експансії Китаю. Внаслідок падіння обсягів виробництва у США розпочалося зростання безробіття, відбулися зміни структури американської економіки та виникла низка інших проблем. Такі тенденції підштовхнули США до змін зовнішньоторговельної політики, що супроводжувалася відповідною курсовою динамікою американської валюти. Зворотні дії Китаю також перебували у площині тарифних та валютних контрзаходів. Американсько-китайський конфлікт чинить суттєвий вплив на розвиток як економік сторін, так і всього світового господарства, що визначає актуальність його дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематика валютних конфліктів була і залишається предметом наукового інтересу як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Цьому питанню присвячено низку досліджень таких економістів як Б.Айхенгрін, О. Іващенко, З. Луцишин, Ю. Макогон, О.Мелих, Н. Резнікова, Дж. Сакс, В.Свірський, Дж. Рікардс, Дж.Харді, О.Шаров та ін. Однак нинішня торговельна війна між США і Китаєм, зокрема її валютна складова, все ще потребує детального аналізу на предмет перспектив її впливу як на світове господарство загалом, так і на економіки сторін конфлікту зокрема.

Мета статті полягає у дослідженні валютного аспекту нинішньої торговельної війни США і Китаю та визначенні ймовірності повторення сценарію «Plaza Accord» в сучасних умовах.

Основний матеріал дослідження. Китай є однією з постсоціалістичних країн, які досягли успіху використовуючи експортно-орієнтовану модель для стимулювання економічного розвитку. Потік прямих іноземних інвестицій з розвинутих країн, включаючи США, став одним з ключових факторів китайського економічного дива. Перенесення виробництва за кордон сприяло зниженню витрат американських компаній, однак побічним ефектом стало зростання безробіття у США. Зниження обсягів виробництва у США у поєднанні з дешевим китайським імпортом призвели до

зростання дефіциту у торгівлі між США та Китаєм (див. рис. 1).

Одним з заходів, спрямованих США на вирівнювання їх торгового балансу з Китаєм можна вважати девальвацію долара, що мала місце у 2017 році. Тільки по відношенню до євро курс американського долара за рік знизився з 0,9405 (станом на початок січня 2017 року) до 0,8364 (в кінці грудня 2017 року), тобто на 11%. [3]. Значна девальвація долара на фоні зростаючої конкурентної боротьби між США і Китаєм дали підґрунтя для появи гіпотез щодо повторення сценарію Plaza Accord 1985 року [3, 4, 5, 6].

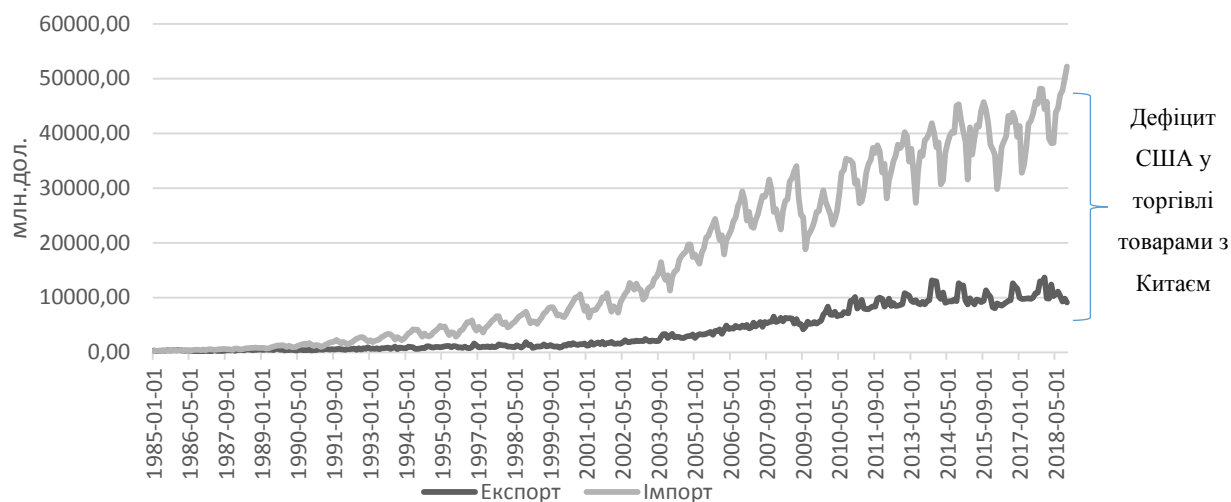

Рис.1 Експорт та імпорт товарів США відносно Китаю.

Джерело: розроблено авторами на основі [1, 2].

Договір Plaza Accord, який було підписано країнами G-5 (Західною Німеччиною, Францією, США, Японією та Великою Британією) у 1985 році у готелі «Plaza» у Нью-Йорку, мав на меті врегулювання валютних курсів та платіжних балансів цих країн. Так, у 1983-84 роках ріст ВВП США становив близько 3%, а дефіцит поточного рахунку платіжного балансу – 3-3,5% ВВП, у той час як європейські нації мали спад ВВП у розмірі 0,7% з величезним торговим профіцитом [7]. Однією з причин зростаючого торгового дефіциту США було стрімке захоплення американських ринків зовнішніми, у тому числі японськими, виробниками. Американські експортери, зокрема виробники зерна, автомобілів, комп'ютерної та будівельної техніки наполягали на прийнятті жорстких протекціоністських законів [3]. Однак питання було вирішено шляхом девальвації долара. Центральні банки Західної Німеччини, Франції, Британії та Японії потягом двох років реалізовували масштабні валютні інтервенції проти долара, у результаті яких він подешевшав на 50%, а інші чотири валюти, відповідно, подорожчали [7].

Стан і структура сучасної світової економіки багато у чому нагадує початок 80-х років минулого століття, однак місце Японії тепер посідає китайська економіка, яка вже успішно витіснила низку американських товарів з традиційно американських ринків, і тенденція захоплення Китаєм нових ринків зберігається і сьогодні. Схожі передумови, наступна девальвація долара та подальші успіхи американської економіки дали експертам підстави висловлювати гіпотези щодо цілеспрямованого знецінення американської валюти. Так, протягом 2017 року зростання ВВП США прискорилося з 1,5% до 2,3%, зросли споживчі витрати, інвестиції у основний капітал, експорт, підвищився рівень капіталізації американських компаній [8]. Серед причин девальвації

експерти називали переважно політичні фактори, зокрема негативні прогнози щодо успішності економічної політики нового американського президента, розслідування його зв'язків з Росією, заяви щодо Північної Кореї. Сам Д.Трамп неодноразово висловлював свою критичну позицію відносно надмірно, на його думку, сильного долара, який знижує конкурентоздатність американських виробників в умовах девальвації інших валют.

Однак якщо на початку 80-х років долар був переоцінений внаслідок підвищеного ринкового попиту, то його зростання упродовж останніх років аж до 2017 року експерти пов'язують з швидким відновленням американської економіки у порівнянні з європейською та японською [5]. Проти ймовірності застосування Plaza Accord також свідчать зміни на геополітичній карті світу. Наприклад, узгодити валютні заходи з усіма країнами зони євро очевидно складніше, ніж знайти точки для домовленості з лише двома країнами: Німеччиною і Францією, як це було зроблено у 1985 році.

У 2018 році на фоні американсько-китайської торговельної війни угода Plaza Accord була згадана уже з боку Китаю. Девальвація юаня була, є, і, ймовірно, залишиться невід'ємною складовою нинішньої торгової війни між США і Китаєм. Низький курс юаня суттєво сприяв підтримці цінової конкурентоспроможності китайського експорту і був однією з передумов виникнення значного торговельного дефіциту китайського напрямку американської зовнішньої торгівлі, що дало американському президенту підстави для звинувачення Китаю у реалізації валютного демпінгу. З моменту оголошення Д. Трампом намірів щодо підвищення тарифів (березень 2018 року) китайський юань подешевшав відносно американського долара з 6,3 (у березні 2019 року) до 6,7 (у січні 2019 року) юань за 1 дол. [9] (див. рис.2). Серед основних причин поточної девальвації юаня – підвищення американських тарифів для товарів з Китаю та пов'язаний з цим вплив капіталу за межі КНР.

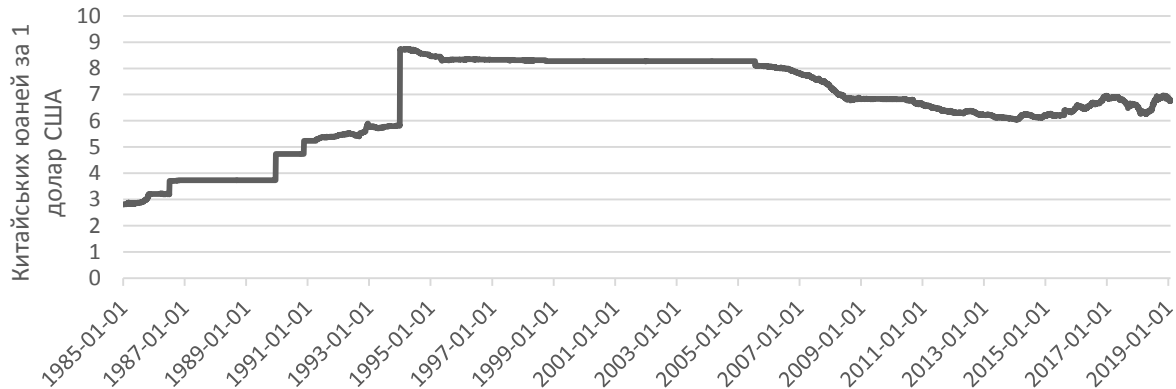

Рис.2 Курс китайського юаня до долара США.

Джерело: розроблено авторами на основі [9].

Темпи девальвації юаня влітку 2018 року стали рекордними у його історії і перевершили масштаби знецінення, проведеного Народним банком КНР у серпні 2015 року: тоді юань за кілька днів втратив близько 5% вартості. Три роки тому центробанк витратив близько 200 млрд. дол. з резервів щоб компенсувати відтік капіталу [10]. Тоді девальвація також супроводжувалася масовим розпродажем китайських акцій. Але якщо тоді з ринку виходили переважно дрібні інвестори, то у 2018 році від паперів позбавлялися уже великі інституційні гравці.

З 2016 року Народний банк Китаю визначає валютний курс юаня відносно зваженого індексу кошика 25 валют найбільших торговельних партнерів Китаю. Найбільша вага у кошику припадає на американський долар, євро, японську єну, британський фунт, південнокорейський вон, австралійський долар і сингапурський

долар. Відмовившись від прив'язки юаня до американського долара на користь зваженого кошика центральний банк Китаю дозволив ринковим силам відігравати домінуючу роль у визначенні курсу юаня [11], хоча слід зазначити: на валютному ринку Китаю значну роль відіграють підконтрольні уряду державні банки, які можуть впливати на курс китайської валюти.

Незважаючи на можливість вплинути на ситуацію Народний банк Китаю під час девальвації 2018 року офіційно залишався осторонь і не втручався у ситуацію, обмежившись усними попередженнями спекулянтів щодо неприпустимості гри на пониження курсу національної валюти [11]. Відомо, що центробанк Китаю все ж проводив неофіційні валютні інтервенції за посередництвом кількох великих китайських банків у кінці червня 2018 року [10]. Однак їх зусилля однак не причинили суттєвого впливу на загальний девальваційний тренд юаня: після тимчасової стабілізації китайська валюта продовжила знецінюватися.

У результаті порівняння нинішньої девальвації юаня з 2015-16 роками очевидно, що тоді у відповідь на знецінення національної валюти центральний банк Китаю активно втрутився, стабілізувавши юань і покаравши спекулянтів, однак у 2018 році його дії були більш стриманими. Аналіз даних торгів валютного ринку у червні та липні 2018 року демонструє, що девальвація юаня була спричинена ринковими силами [11], проте у даній ситуації привертає увагу факт недостатньо активної реакції центробанку Китаю на знецінення національної валюти.

Знецінення юаня відносно долара у 2018 має ще одне пояснення – зростання курсу самого долара. На фоні торговельної війни США і Китаю та пов'язаної з нею нестабільністю світового господарства інвестиції у доларові активи зростають, що зумовлює підвищення обмінного курсу долара. Всі основні валюти (включаючи 25 валют обмінного кошика юаня) знецінилися відносно долара, тому і юань, курс якого формується на основі цього кошика, також подешевшав.

Офіційно китайський прем'єр заявив, що Китай не планує девальвувати свою валюту для стимулювання експорту, і що знецінення юаня принесе для Китаю більше шкоди, ніж вигоди [12]. Посол Китаю у США, коментуючи стосунки країн, у кінці серпня 2018 року зазначив, що «... ще одна «Plaza Accord» не буде нав'язана Китаю...» [13]. Така позиція має під собою реальне підґрунтя. Якщо раніше Китай орієнтувався на експорт продукції з низьким рівнем доданої вартості, і слабка валюта у цьому випадку могла забезпечити певну перевагу, то в умовах переорієнтації КНР на продукцію вищого ступеню переробки слабкий юань втрачає свою актуальність.

Девальвація юаня має негативний ефект на очікування всіх економічних суб'єктів китайської економіки. Поступова девальвація національної валюти заохочує китайських експортерів тримати активи у доларах і це формує тренд впливу капіталу за межі китайської економіки. Поєднання торговельної війни й девальвації юаня викликало відтік інвестицій з китайської економіки і спричинило зниження індексу Shanghai Composite [14]. Відтік капіталу змусив китайську владу до рішучих кроків. Так, з 28 липня 2018 року Китай знизив бар'єри для входу іноземних інвесторів на ринок КНР. Зокрема, частка іноземного капіталу у компаніях, що працювали на фондовому ринку, у секторах керування фондами, автомобілебудуванні, сільському господарстві і страхуванні, тепер зможе досягати 51% (раніше 20-25%)[10].

Девальвація юаня чинить подвійний ефект на китайсько-американську торгівлю. Оскільки вона здешевлює китайський експорт і посилює його конкурентоспроможність у порівнянні з американськими виробниками, то вона зменшує (або й навіть нівелює у перспективі) вплив підвищення тарифів на китайську економіку за інших рівних обставин. Крім того, девальвація юаня підвищує вартість американських товарів для Китаю, посилюючи ефект китайських тарифів відносно товарів з США [13].

Наслідки девальвації юаня для США несуть більшу загрозу, ніж просто дешевші китайські товари. Раптове падіння курсу китайської валюти відносно долара може спричинити ланцюгову реакцію між іншими країнами, які експортують товари до США. Так, китайська девальвація тиснутиме на інші експортно-орієнтовані азійські економіки у напрямку здешевлення і їхніх валют, інакше їх частка на американському ринку зменшиться. [13]

Деякі експерти вважають, що світовій економіці слід очікувати можливості розгортання торговельної і валютної війни між США і Китаєм. У цьому випадку слід враховувати, що на відміну від Народного банку Китаю Федеральна резервна система не підпорядкована уряду держави, і у першу чергу буде спрямовувати зусилля на підтримку цінової стабільності у державі [13]. Так, зростання відсоткової ставки ФРС сприяло підвищенню обмінного курсу долара, що викликало критику дій ФРС з боку американського президента [11].

У 2018 році і монетарна і фіскальна політика Китаю були досить стриманими. Китай нині тяжіє до політики стабільних відсоткових ставок і враховує сумний досвід Японії кінця 80-х років [15]. Нині в умовах ураженого бізнес-попиту найбільш правильним для Китаю було б відповідати на торговельну війну поєднанням пом'якшення монетарної політики та запровадження фіскальних заходів. Знецінення юаня може нівелювати втрати від підвищення тарифів, з якими нині зіткнулися китайські експортери у торгівлі з США. Однак аналітики попереджують, що надмірно м'яка монетарна політика КНР може викликати сумніви щодо відповідальності влади за зниження боргу. Нині дилема Китаю полягає у потребі проводити жорстку монетарну політику для вирішення боргових проблем і потребі проводити м'яку політику для підтримки економічного зростання. Тому, враховуючи обмеження монетарної політики Китаю, для стимулювання внутрішнього попиту слід використовувати фіскальні заходи, що також знизить тиск на курс національної валюти [16].

Цікавою особливістю нинішньої торгової війни є те, що валюта її ініціатора - США – за цей час зміцнилася відносно більшості світових валют, що суперечить нинішнім зовнішньоторговельним інтересам американців. Причини цього зростання перебувають як у США, так і за його межами. Перша причина полягає у відсотковій політиці ФРС. Високі імпорتنі ціни як наслідок підвищених тарифів, високі ціни на нафту, зростаючий фіскальний дефіцит та повна зайнятість формують підґрунтя для підвищення інфляції у США, для подолання якої ФРС проводить більш жорстку монетарну політику, роблячи долар більш привабливим для інвесторів [11].

Зовнішньою причиною є традиційна для світової економіки віра у долар. Адже багаторічні спостереження дають підстави стверджувати, що американська економіка є одним з традиційних напрямів руху капіталів у випадку глобальної економічної нестабільності. До запровадження «євро» капітали у пошуках безпечного місця для інвестицій прямували до сильних європейських економік, наприклад до Німеччини. Однак з єдиною валютою Європа втратила свою колишню привабливість для інвесторів [11].

Загалом слід очікувати, що наслідки торгової війни для світу будуть негативними. За розрахунками Бундесбанку зростання світового ВВП без урахування Китаю сповільниться на 1% за два роки замість 0,7%, як було розраховано згідно зі стандартною моделлю (без урахування торговельного конфлікту). У той же час очікується зростання споживання та інвестицій у США, що додасть до зростання американського ВВП близько 0,2% за стандартною моделлю і 0,1% за скорегованою. Найбільше, на думку фахівців Бундесбанку, постраждає Японія – її гальмування складе близько 1% [17]. Торгова війна спричиняє і загальносвітову турбулентність на

валютних ринках. У пошуках безпечних інструментів для інвестування капітали перетікають то до японської економіки, то до США.

Висновки та перспективи подальших досліджень. З огляду на вищесказане нині не слід очікувати швидкого вирішення американсько-китайського конфлікту. Дональд Трамп проводить досить агресивну політику, спрямовану на захист американського виробника, однак і Китай володіє необхідними контрзаходами. Валютна складова була і залишиться невід'ємною складовою торговельного конфлікту, однак шанси на повторення сценарію Plaza Accord є досить малими з огляду на складність погодження угоди з усіма країнами зони «євро» і ще меншою ймовірністю згоди з боку Китаю. Очікується загалом негативний вплив конфлікту на всю світову економіку. Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні теоретичного підґрунтя впливу валютної девальвації на економіку держави.

Список використаної літератури

1. U.S. Export of Goods by F.A.S. Basis to China, Mainland [Electronic resource] // Economic Research. Federal Reserve Bank of St. Louis. – Mode of access : <https://fred.stlouisfed.org/series/EXPCN> (viewed on February 11, 2019).
2. U.S. Import of Goods by Customs Basis from China [Electronic resource] // Economic Research. Federal Reserve Bank of St. Louis.. – Mode of access : <https://fred.stlouisfed.org/series/IMPCH> (viewed on February 11, 2019).
3. Холодков В. М. Падение доллара: результат сговора «сильных»? [Электронный ресурс] / В. М. Холодков // Российский институт стратегических исследований. – Режим доступа : <https://riss.ru/analitycs/47627/> ; Kholodkov V. M. Padenie dollara: rezultat sgovora «silnykh»? [Elektronnyy resurs] / V. M. Kholodkov // Rossiyskiy institut strategicheskikh issledovaniy. – Rezhim dostupa : <https://riss.ru/analitycs/47627/>
4. A Repeat of the Plaza Accord [Electronic resource] // Stratfor. – 2017. – 06 Mar. – Mode of access : <https://worldview.stratfor.com/article/repeat-plaza-accord>
5. From 1985 Plaza Accord to 2017 'Trump Tower Accord'? [Electronic resource] // International Political Economy Zone. –2016. – 30.11. - Mode of access : <http://ipezone.blogspot.com/2016/11/from-1985-plaza-accord-to-2017-trump.html>
6. Frankel J. The Plaza Accord 30 Years Later [Electronic resource] / J. Frankel // Currency Policy Then and Now: 30th Anniversary of the Plaza Accord / edited by C.F. Bergsten and R.Green. –Washington : NBER Working Paper 21813, 2015. – Mode of access : <https://sites.hks.harvard.edu/fs/jfrankel/PlazaAccord-PIIE2016.pdf>
7. Twomey B. The Plaza Accord: The World Intervenes In Currency Markets [Electronic resource] / B. Twomey // Investopedia. - 2018. – 19.11. - Mode of access : <https://www.investopedia.com/articles/forex/09/plaza-accord.asp>
8. Пчелинцев В. С. Рынок труда США в условиях глобализации: тенденции развития и актуальные проблемы / В. С. Пчелинцев // Глобализация рынков труда: Динамика, проблемы, перспективы : сб. обзоров / под. ред. С. Я. Веселовского. – Москва : РАН ИНИОН, 2010. – 248 с. ; Pchelintsev V. S. Rynok truda SShA v usloviyakh globalizatsii: tendentsii razvitiya i aktualnye problemy / V. S. Pchelintsev // Globalizatsiya rynkov truda: Dinamika, problemy, perspektivy : sb. obzorov / pod. red. S. Ya. Veselovskogo. – Moskva : RAN INION, 2010. – 248 s.
9. China / U.S. Foreign Exchange Rate [Electronic resource] // Economic Research. Federal Reserve Bank of St. Louis. – Mode of access : <https://fred.stlouisfed.org/series/DEXCHUS/> (viewed on February 11, 2019).
10. Китайский юань рухнул рекордно в истории на фоне торговой войны с США

[Электронный ресурс] // Finanz.ru. - 2018. - 03 июля. - Режим доступа : <https://www.finanz.ru/novosti/valyuty/kitayskiy-yuan-rukhnul-rekordno-v-istorii-na-fone-torgovoy-voyny-s-ssha-1027337551> ; Kitayskiy yuan rukhnul rekordno v istorii na fone trgovoy voyny s SShA [Elektronnyy resurs] // Finanz.ru. - 2018. - 03iyulya. - Rezhim dostupa : <https://www.finanz.ru/novosti/valyuty/kitayskiy-yuan-rukhnul-rekordno-v-istorii-na-fone-torgovoy-voyny-s-ssha-1027337551>

11. Yuwa Hedrick-Wong Trump Cannot Wage Both A Trade War And Currency War Against China [Electronic resource] / Hedrick-Wong Yuwa // Forbes. - 2018. - Jul. 30. - Mode of access : <https://www.forbes.com/sites/yuwahedrickwong/2018/07/30/trump-cannot-wage-both-a-trade-war-and-currency-war-against-china/#2fb65e7331a9>

12. Akihide Anzai China denies currency devaluation in response to US tariffs [Electronic resource] / Akihide Anzai, Wataru Suzuki // Nikkei Asian Review. - 2018. - September 19. - Mode of access: <https://asia.nikkei.com/Economy/Trade-War/China-denies-currency-devaluation-in-response-to-US-tariffs>

13. Guilford G. China is running out of US imports to tax—but there’s still a big way it can punish the US [Electronic resource] / G. Guilford // Quartz. - 2018. -July 18. - Mode of access : <https://qz.com/1329777/the-us-china-trade-war-could-turn-into-a-currency-war-next/>

14. Коваленко А. Первые итоги торговой войны США и Китая [Электронный ресурс] / А. Коваленко // Одесский курьер. - 2018. - 3 июля. - Режим доступа : <https://uc.od.ua/columns/1533/1203910> ; Kovalenko A. Pervye itogi trgovoy voyny SShA i Kitaya [Elektronnyy resurs] / A. Kovalenko // Odesskiy kurer. - 2018. - 3 iyulya. - Rezhim dostupa : <https://uc.od.ua/columns/1533/1203910>

15. Zhang Wang China won't repeat Japan's Plaza Accord mistake [Electronic resource] / Wang Zhang // Global Times. - 2018. - 28 Mar. - Mode of access : <http://www.globaltimes.cn/content/1095660.shtml>

16. Weizhen Tan The trade war is complicating China's efforts to fix its economy [Electronic resource] / Tan Weizhen // CNBC. - 2018. - 18 jul. - Mode of access : <https://www.cnbc.com/2018/07/18/us-china-trade-wars-impact-on-chinas-economy.html>

17. Торговые войны США и Китая: аналитики оценили, кто пострадает больше [Электронный ресурс] // Сегодня. - 2018. - 23 июля. - Режим доступа : <https://www.segodnya.ua/economics/enews/torgovye-voyny-ssha-i-kitaya-analitiki-ocenili-kto-postradaet-bolshe-1156900.html> ; Torgovye voyny SShA i Kitaya: analitiki otsenili, kto postradaet bolshe [Elektronnyy resurs] // Segodnya. - 2018. - 23 iyulya. - Rezhim dostupa : <https://www.segodnya.ua/economics/enews/torgovye-voyny-ssha-i-kitaya-analitiki-ocenili-kto-postradaet-bolshe-1156900.html>

Стаття надійшла до редакції 13.02.2019

V. Dergachova
V. Goliuk
A. Zgurovsky

THE CONSEQUENCES OF CHINA'S DEVALUATION POLICY FOR THE GLOBAL ECONOMY IN THE CONDITIONS OF US-CHINA TRADE WAR

The goal of the paper is to study the currency side of current trade war between USA and China and to analyze the background of the dispute, consequences of devaluation policies both for American and Chinese economies and for the whole world economy. We have also determined the probability of “Plaza Accord - 1985” scenario in the current circumstances.

China is one of the countries that has succeeded in using export-oriented model to boost economic growth. Foreign direct investment flows from developed countries (including United States) have become one of the key factors of Chinese economic miracle. By transferring manufacturing overseas (China in particular) US economy has lowered expenses and given up some jobs. Declining US output combined with cheap Chinese goods have led to the growing trade deficit between US and China.

Donald Trump, having initiated the US protectionism wave, has imposed a set of tariffs to counter competition from China's economy. In return, Chinese authorities have performed correspondent measures. As a result, the United States and China have imposed a row of tit-for-tat tariffs against each other's goods along with currency devaluation. This has turned out to become destructive trade and currency war between the world's two largest economies.

We have performed a comparative analysis of current US-China currency war and similar US-Japan economic conflict back in the 80s. Comparing modern Chinese economy to Japanese economy 30 years back has allowed us to draw parallels between world economies of today and the one in the 1980s. High degree of similarity triggers assumptions concerning possible repeat of "Plaza Accord scenario". Negative consequences of actual Plaza Accord for Japan now serves a valuable lesson for Chinese authorities, that dismiss a possibility of another "Plaza Accord" to take place involving China. Yuan devaluation has already had negative impact on the Chinese economy. Capital outflows have caused Shanghai Composite Index to decline. Import of high-tech equipment and other goods have become very expensive for Chinese consumers and, more importantly, for Chinese producers, that are trying to penetrate new high-tech export niches.

The research shows that US-China economic dispute will make mostly negative impact on the whole global economy except US, that has traditionally served as safe harbor for capitals running from China. Global economic growth is expected to slow down especially in China and Japan.

Key words: exchange rate, devaluation, trade war, Plaza Accord, investments.

УДК 339.7:911.375.4

Т.В. Марена

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ЦЕНТРИ ТА ГЛОБАЛЬНІ (СВІТОВІ) МІСТА: СУТНІСНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ

Статтю присвячено оцінці сутнісного співвідношення понять мегаполісу, світового міста, глобального міста та міжнародного фінансового центру і обґрунтуванню на цій основі діалектичного взаємозв'язку між зазначеними економічними категоріями. Встановлено, що теоретичні дослідження міжнародних фінансових центрів тісно пов'язані з вивченням різних категорій міст світового значення. Досліджено наукові підходи до визначення змісту і головних ознак категорії «міжнародний фінансовий центр» та трактування понять, якими позначаються важливі для світової економіки міста («мегаполіс», «світове місто», «глобальне місто»). Доведено, що міжнародний фінансовий центр не обов'язково має формуватися на базі мегаполісу, для якого мають значення розмір території та чисельність населення, або світового міста, для якого важливим є вдале географічне розташування. Ідентифіковано фінансову складову у визначенні поняття глобального міста. Обґрунтовано наявність тісної сутнісної кореляції між поняттями глобального міста та міжнародного фінансового центру. Визначено, що будь-яке